

Tantárgy neve: Vízökonómia MTMVG7019	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” ../.. (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszám a: 28 előadás és 14 óra óra gyakorlat az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők : -	
A számonkérés módja: koll. /gyak. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok : <i>gyakorlat előtti kis ZH.</i>	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3. félév	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgy-leírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban az előadások	
Az öntözés gazdasági indítékait mikro- és makroökonómiai szempontból kell mérlegelni. A vízpótlás közvetlen hozamnövelő, továbbá közvetett komplex hatása mellett további gazdasági előnyökkel jár, amelyekkel a hallgatók megismerkednek a tárgy keretében. 1. Az üzleti vállalkozás; a vállalkozási tevékenység folytatásának szervezeti keretei 2. A vállalat erőforrásai; menedzsment funkciók a vállalatban 3. Mezőgazdaság termelési struktúrája (a növénytermesztési ágazat- és a kertészeti ágazat jelentősége, térbeli struktúrája) 4. A szántóföldi növénytermelés ökonómiai kérdései, üzemgazdasági sajátosságai, tőkeigénye 5. Főbb kertészeti ágazatok ökonómiai kérdései, üzemgazdasági sajátosságai, tőkeigénye 6. A mezőgazdasági vízgazdálkodás és az öntözés fejlődése, a mezőgazdasági vízgazdálkodás környezetre gyakorolt hatásai 7. Klímaváltozás, az aszály és a belvíz kezelése 8. Az öntözés általános gazdasági kérdései, az aszály és a belvíz kezelése 9. Az öntözés üzemi sajátosságai, feltételei a termőhelyi adottságokat figyelembe véve 10. Az öntözés üzemi szintű gazdaságossági számításai, beruházás-gazdaságossági mutatók 11. Öntözéses gazdaság költség és jövedelem viszonyait befolyásoló ráfordítások 12. Az öntözés módjai, öntözőberendezések, valamint azok beruházási és üzemeltetési költségei, az öntözésfejlesztés makrogazdasági hatásai 13. Jégkár elleni védelem gazdasági kérdései 14. Ásványvizek kitermelésének és gyártásának gazdasági kérdései	
Tantárgy-leírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban a gyakorlatok	
Az előadások témaköreihez kapcsolódó gyakorlati tervezési, számolási feladatokat sajátítják el a hallgatók.	

1. Vállalkozási tevékenységek tervezése, munkaszervezési feladatok
2. Vállalkozások erőforrásainak tervezése, szervezése, ütemezési feladatok
3. Vállalkozások helyzet elemzése, kockázatok kezelése
4. Növénytermesztési ágazat ráfordításai, költségei, öntözéses/száraz gazdálkodás
5. Kertészeti ágazat ráfordításai, költségei, hozamai, öntözéses/száraz gazdálkodás
6. Beruházások költségeinek tervezése, saját források, megtérülés mutatók, számítási példák
7. Aszály kezelés ráfordításai, lehetséges költségei
8. belvíz kezelés ráfordításai, lehetséges költségei
9. A csapadékosság, csapadék gyakoriság számításai, csapadék gyűjtése, hasznosítási lehetőségei, kapcsolódó költségek
10. Az öntözés technológiai megoldásai szántón, öntözés tervezése
11. Az öntözés technológiai megoldásai ültetvényekben, öntözés tervezése
12. Üzemi szintű öntözés
13. Jégkár felmérése, mértéke, a jégkár elleni védelemmel kapcsolatos beruházás és megtérülése szántón, ültetvényben
14. Ásványvíz kitermelésének, palackozásának, értékesítésének költségei

A 2-5 legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

1. Apáti F. (Szerk.) 2013. Vállalati és ágazati gazdaságtani ismeretek /Felzárkóztató modul – elméleti jegyzet/. Debreceni Egyetem, AGTC, Debrecen, TÁMOP-4.1.2.A/1-11/1-2011-0029 projekt keretében készült, ISBN 978-615-5183-52-2, 292. p.
2. Biró Sz., Kapronczai I., Szűcs I., Váradi L. (Szerk.) 2011. Vízhasználat és öntözésfejlesztés a magyar mezőgazdaságban, Agrárgazdasági Kutató Intézet, Budapest, Prime Rate Kft., ISBN 978 963 491 568 3 HU ISSN 2061 8204 135. p.
3. Nábrádi A., Pupos T., Takácsné György K. 2007. Üzemtan II. DE AMTC AVK, Debrecen, HEFOP 3.3.1–P.-2004-06-0071/1.0. „Gyakorlatorientált képzési rendszerek kialakítása és minőségi fejlesztése az agrár-felsőoktatásban” című program keretében készült. ISBN 978-963-9732-70-4 ö, ISBN 978-963-9732-72-8. 363. p.

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudás:

- Ismeri és érti az agrárgazdaság és a vele kapcsolatos ipari termelés, a környezetvédelem szereplőinek sajátosságait, szerepüket a nemzetgazdaságban és a társadalomban.
- Birtokában van a szakterületéhez kapcsolódó mezőgazdasági, élelmiszerlánc-biztonsági, környezetvédelmi, gazdasági tanulmányi területek általános és specifikus ismeretanyagának.

b) képesség:

- Folyamatosan figyelemmel kíséri a környezetvédelmi, higiéniai, élelmiszer-biztonsági, élelmiszer-egészségügyi, munkavédelmi előírásokat, valamint betartja és betartatja azokat.
- Képes az adott munkahely különböző szakmai elvárásainak megfelelően felhasználni szakmai tudását.

c) attitűd:

- Elkötelezett a környezetvédelem, természetvédelem és a fenntartható agrárgazdaság

mellett. – Folyamatos önképzésre törekszik. d) autonómia és felelősség: – Képes önálló, környezetszemléletű gazdálkodásra, korszerű mezőgazdasági technológiák alkalmazására, fejlesztésére. – Egyenrangú partner a szakmai kooperációban.
Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szöllősi Nikolett, tudományos segédmunkatárs, PhD.
Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Szöllősi Nikolett, tudományos segédmunkatárs, PhD.

Évközi ellenőrzés módja (pl. 1 db évközi zárthelyi dolgozat):
1 db zárthelyi dolgozat
Számonkérés módszereinek részletei (pl. szóbeli, írásbeli, szóbeli és írásbeli, gyakorlati jegy, megajánlott jegy, stb.):
kollokvium
Az aláírás megszerzésének feltételei (pl. jegyzőkönyv, tanulmány, tervezési feladat dokumentációja, stb.):
Aktív részvétel az órai feladatokban

Vizsgakérdések, tételsor:
1. Vállalkozási tevékenységek tervezése 2. Vállalkozások erőforrásainak tervezése 3. Menedzsment funkciók a vállalatban 4. Főbb kertészeti ágazatok ökonómiai kérdései 5. A szántóföldi növénytermelés ökonómiai kérdései 6. Beruházások megtérülési mutatói 7. Aszály kezelés ráfordításai, lehetséges költségei 8. Aszály kezelés ráfordításai, lehetséges költségei 9. A mezőgazdasági vízgazdálkodás és az öntözés fejlődése, 10. A mezőgazdasági vízgazdálkodás környezetre gyakorolt hatásai 11. Az aszály kezelése 12. A belvíz kezelése 13. Az öntözés általános gazdasági kérdései 14. Az öntözés üzemi sajátosságai, feltételei 15. Az öntözés módjai, öntözőberendezések, 16. Az öntözés beruházás költség igénye 17. Az öntözés működtetési költségei 18. Az öntözés és az üzemméret, birtokszerkezet összefüggései 19. Az öntözés gazdaságosságát meghatározó főbb tényezők rendszere 20. Az öntözésből származó jövedelem 21. Az öntözés üzemi szintű gazdaságossági számításai, mutatók 22. A jégkár elleni védelem technológiai megoldásai és költségei 23. Az ásványvíz kitermelés, palackozásának, értékesítésének költségei